

Agència Municipal de Suport a l'Associacionisme

Regidoria de Relacions Ciutadanes

Mataró, 6 de setembre 2001

Agència Municipal de Suport a l'Associacionisme.

1. Presentació.
2. Paper de l'associacionisme a nivell local.
3. L'associacionisme a Mataró.
4. Els objectius de l'Agència Municipal de Suport a l'Associacionisme.
5. A quines entitats va adreçada l'Agència.
6. Possibles suports a oferir.
7. L'Agència en xarxa.
8. Pla de comunicació.
9. Sistemes d'avaluació
10. Calendari previst.
11. Recursos de l'Agència.
12. Bibliografia i referències.

1. Presentació.

Per avançar cap a la construcció d'una ciutat més oberta i cohesionada l'Ajuntament proposa, en el Programa d'Actuació Municipal (PAM), l'eix estratègic de: **'Promoure la cohesió i concertació social desenvolupant polítiques comunitàries que permetin el desenvolupament individual i col·lectiu de les persones des de una visió universalista, participativa i integradora, mitjançant els plans transversals, l'atenció social, la cultura, l'esport, la salut i la participació ciutadana.'**

Per la formulació i implementació d'aquestes polítiques cal la implicació dels diferents agents socials, amb representants dels diversos interessos, amb espai per la recerca de propostes innovadores i realitzades des del respecte.

L'**Ajuntament de Mataró** considera clau el paper de les entitats ciutadanes en l'estructuració d'aquesta funció, per la qual cosa el Reglament d'Ordenació Municipal preveu els canals de participació, i en el Reglament de Participació Ciutadana es proposa el foment i suport a l'associacionisme.

Per a enfortir la tasca que realitzen les entitats es promou la creació de l'**Agència Municipal de Suport a l'Associacionisme** a efectes de prestar els següents serveis a les entitats:

- Assessorament tècnic

- Formació de dirigents associatius

- Informatització dels serveis de les entitats

- Difusió i publicitat de les activitats

- Programació conjunta de les activitats de les entitats i del propi ajuntament

En aquest document es presenta la fonamentació i es concreta la proposta de continguts de l'Agència. Es tracta d'un projecte que **la Regidoria de Relacions Ciutadanes** ha distribuït i n'ha incorporat les aportacions de:

Regidories de Serveis Personals i Consells de Participació.

Comissió de Gestió.

Equip de Govern de l'Ajuntament.

Comissió Informativa de Serveis Personals.

Entitats ciutadanes.

És important recalcar que l'Agència vol ser un suport especialitzat per reforçar el funcionament i el paper de les entitats. En els aspectes que des dels diferents serveis municipals es tingui relació amb les entitats l'Agència buscarà la coordinació i oferirà la seva col·laboració.

Es buscarà la qualitat de l'atenció amb l'aprofitament de les noves tecnologies de la informació.

Remigi Herrero i García

Regidor Delegat de Relacions Ciutadanes

2. Paper de l'associacionisme a nivell local.

El paper de l'associacionisme en la vida de la ciutat és múltiple, per anomenar-ne algunes tindríem:

2.1. A nivell social:

- Contribueix al benestar millorant la situació de diferents grups .
- Fa recerca i proposa solucions a problemes col·lectius.

2.2. A nivell cívic:

- Fomenta l'esperit de convivència.
- Crea lligams amb altres persones generant una xarxa de relacions de confiança.

2.3. A nivell solidari:

- Fomenta i estableix relacions de cooperació i sensibilització entre persones. Facilita la relació intercultural.
- Afavoreix i promou la implicació en projectes per fomentar la justícia.

2.4. A nivell cultural i esportiu:

- Potencia el sentiment d'identificació amb la ciutat i la seva activitat.
- Ofereix poder accedir a la participació dinàmica.

2.5. A nivell polític:

- És un mitjà per l'expressió de necessitats i interessos.
- Canalitza opinions per l'elaboració de propostes. És escola de participació i de treball en equip.

2.6. A nivell econòmic:

- Mobilitza recursos, crea sinergies, genera riquesa i ocupació. Promouen un desenvolupament sostenible.
- Dóna resposta a necessitats desateses amb l'oferta de serveis.

3. L'associacionisme a Mataró.

El sector de les associacions a Mataró està format pel voltant de 500 entitats (n'hi ha 309 inscrites al registre municipal) que treballen en diferents àmbits, mobilitzant al voltant de 89.000 socis. A nivell general podem dir que presenta aspectes positius i aspectes a millorar, com ara:

- **Aspectes positius:**
  - Aporten un nivell d'**estructuració** molt important en la vida de la ciutat.
  - Tenen un nivell alt de **dinamisme** en referència a l'innovació, diversitat i volum d'activitats.
  - El **nombre d'associats** que hi donen suport, mobilització de gent quan es realitzen activitats socials, culturals, socials i esportives.
  - Grau de **consolidació**, coneixement del territori i dels temes als quals s'adrecen i experiència en el treball directe.
  - Experiència de **col.laboració amb l'Ajuntament**, tant en els consells de participació com en la provisió de serveis.
  - Capacitat de **lideratge**, de mobilització i de relació amb els associats.
  - Realització d'una **tasca educativa** en la promoció d'activitats de relació entre generacions, entre cultures i contribueixen en la construcció de la ciutat.
- **Aspectes millorables:**
  - **Treball en xarxa**, falta diversitat en els canals de col.laboració tant per àmbits de treball com amb altres entitats que actuen en la mateixa zona. Falten suficients estructures de segon grau. Nivell d'atomització.
  - Formació per la recerca de nous models de **participació** interna que assegurí l'aportació dels diferents agents que contribueixen a la marxa de l'entitat.
  - Algunes funcions estan **centralitzades** en una sola persona o grup reduït.
  - Incorporació de **nou voluntariat**, tant en el què fa referència a l'atenció directa com en les tasques que gestió interna.
  - Estructura de **finançament** feble: les fonts de finançament estan poc diversificades i el nivell d'ingressos no és, molt sovint, l'òptim.
  - Realització de tasques tècniques i de **gestió** estratègica i operativa.
  - Sistemes de **comunicació**, tant externs com interns.

4. Els objectius de l'Agència Municipal de Suport a l'Associacionisme.

- 4.1. Facilitar el procés per l'elaboració del projecte i la realització dels procediments administratius per la creació i legalització de les entitats.
- 4.2. Facilitar la millora de la gestió i administració interna pel funcionament operatiu de les entitats.
- 4.3. Ampliar la participació de la població en les entitats i de les entitats amb l'administració.
- 4.4. Reforçar la presència social de les entitats.
- 4.5. Dinamitzar les relacions entre sectors, administració local, associatiu i teixit empresarial.
- 4.6. Facilitar contactes amb institucions d'altres nivells.
- 4.7. Estudiar i elaborar propostes per racionalitzar la relació, els recursos i els serveis que l'Ajuntament destina al món associatiu.

5- A quines entitats va adreçada l'Agència?

- L'agència oferirà els diferents suports a totes aquelles entitats de la Ciutat de Mataró que estiguin interessades en la millora dels diferents aspectes de la gestió interna i de les relacions entre entitats i entre sectors.
- No s'exclou cap tipologia, ja que l'agència té la voluntat de servir de suport en temes comuns de les organitzacions del teixit associatiu.
- S'atendran entitats que treballin per la millora de la qualitat de vida de la ciutat en la diversitat dels seus àmbits: Camp científic, civisme, cooperació internacional, cultura, desenvolupament econòmic, educació, esport, inserció laboral, camp científic, lleure, medi ambient, política, salut, seguretat, suport social... i en el treball per diferents col·lectius: consumidors, disminuïts, dona, drogodependències, gent gran, immigració, infància, joventut, sida, professionals...
- S'atendrà bàsicament a la figura jurídica d'associació. No es descarta la forma de fundació, ja que aquesta recull molt sovint les mateixes inquietuds tot i partir d'una base legal diferent i molt sovint es combinen diferents formes jurídiques. També s'atendrà a persones amb interès de constituir o de plantejar-se la constitució d'un associació.

6. Possibles suports a oferir.

(Nota: L'ordre de les propostes no indica la prioritizació ni la temporalitzaió de la seva entrada en funcionament)

6. 1. Assessorament per la creació d'associacions.
6. 2. Assessorament pel funcionament de les entitats.
6. 3. Elaboració de documentació de suport.
6. 4. Programes de formació.
6. 5. Suport a la informatització de les entitats.
6. 6. Informació a les entitats sobre l'existència de recursos a l'abast.
6. 7. Difusió de les activitats de les entitats.
6. 8. Realització d'estudis sobre el teixit associatiu.
6. 9. Col·laboració en el partenariat de projectes.
6. 10. Activitats per la trobada i el treball en xarxa.
6. 11. Actualització del Registre Municipal d'Entitats
6. 12. Dinamització de processos interns de reflexió.

6.1. Assessorament per la creació d'associacions.

- Objectiu
  - Facilitar la informació per la realització dels tràmits del procés de creació d'una entitat.
- Descripció del servei
  - A les persones que ho sol·licitin se'ls informarà sobre el procediment per la legalització d'una entitat i per l'elaboració del pla de viabilitat.
  - Es facilitarà documentació per l'elaboració del projecte d'entitat.
  - Es facilitaran models documentals: d'acta de la constitució de la junta gestora, d'estatuts, de nomenament dels membres, model d'acta d'assemblea i de les sol·licituds per la inscripció en els registres públics.
  - Es prioritzarà l'ús de les noves tecnologies de la informació per arribar amb més rapidesa i amb més qualitat a les entitats.

6.2. Assessorament pel funcionament de les entitats.

- Objectiu
  - Oferir assessorament en temes legals, d'administració, de gestió i fiscals on es clarifiquin dubtes i s'orienti per la realització de les tasques operatives internes.
- Descripció del servei
  - El servei consistirà en atendre les peticions des de l'agència. En cas que la consulta ho requereixi, es concretarà un dia d'atenció amb un expert en el tema de la demanda.
  - Es preveu la creació d'una borsa d' 'hores-expert' que s'aniran atorgant a mesura que se sol.licitin.
  - Es prioritzarà l'ús de les noves tecnologies de la informació per arribar més ràpid i amb més qualitat a les entitats.

6.3. Elaboració de documentació de suport.

- Objectius
  - Publicar manuals en temes de gestió i sobre temes actuals que facilitin la tasca a les entitats.
- Descripció del servei
  - Elaborar unes guies, tant en suport paper com informàtic, per a distribuir a les entitats. Les guies tindran un estil directe i aportaran indicacions de fàcil aplicació. S'intentarà vincular-les a l'oferta formativa.
  - Possibles temàtiques:
    - Legalització i fiscalitat a les entitats.
    - Elaboració d' un projecte. Redacció d'una memòria.
    - El treball en xarxa.
    - Dinamització d'equips de voluntariat.
    - La comunicació i difusió d'activitats.

6.4. Programes de formació.

- Objectius
  - Actualitzar les habilitats i coneixements necessaris pel funcionament de les entitats tant en temes de la seva gestió interna com en el desenvolupament de les seves activitats.
- Descripció del servei
  - Formació general
    - Realització de cursos amb una durada breu, en la temàtica i format a proposta conjunta de les entitats i l'agència, destinada a l'adquisició d'habilitats que facilitin la gestió pràctica (com elaborar uns estatuts, com presentar una subvenció, distribució de tasques internes, com portar els papers al dia, ús de noves tecnologies...).
  - Formació específica
    - Realització de formació en aspectes específics dels camps d'activitat de les entitats amb col·laboració amb el servei municipal corresponent.
  - Formació especialitzada a través d'un programa de beques
    - Realització d'una convocatòria anual per la realització de cursos especialitzats oferts per altres institucions. El finançament podrà ser total o parcial. Caldrà la presentació del projecte i justificar la conveniència per l'entitat.

(Nota: La formació es realitzarà amb col.laboració amb l'IME)

6.5. Suport a la informatització de les entitats.

- Objectiu
  - Facilitar l'accés i la formació a la informatització per les tasques internes i de comunicació a les entitats.
- Descripció del servei
  - Aquest servei ha de facilitar l'accés a les noves tecnologies de la informació i la comunicació tant pel què fa referència a la manca de maquinària adequada, de formació pel seu ús, i d'adaptació per l'aprofitament de les seves potencialitats.
  - S'oferirà, des dels centres cívics, un punt amb ordinadors d'ús per les entitats.
  - Es participarà en el desenvolupament del projecte Tecnocampus i IMFO en aspectes que facin referència al teixit associatiu.
  - Altres possibilitats serien la col·laboració en projectes d'atorgament d'equips que s'oferixin des d'altres institucions (com podria ser el projecte Ònmia), organització (junt amb l'IME) de cursos sobre noves tecnologies, i informar de recursos existents que facilitin la informatització.

6.6. Informació a les entitats sobre l'existència de recursos a l'abast.

- Objectiu
  - Fer arribar informació sobre activitats (jornades, publicacions, cursos...) d'interès pel funcionament de les entitats.
- Descripció del servei
  - Existeixen, en el nostre entorn, activitats i serveis que poden ser d'utilitat per les entitats mataronines i que, a vegades, per manca d'informació, no són aprofitades.
  - La informació es farà arribar, tan bon punt estigui a disposició de l'agència, per correu electrònic i als Centre Cívics.

6.7. Difusió de les activitats de les entitats.

- Objectius
  - Facilitar mitjans i canals per tal de que les entitats puguin ampliar la difusió de les seves activitats.
- Descripció del servei
  - S'establiran criteris de continguts i el procediment per la utilització dels següents suports:
    - Pàgina web. Portal de Mataró.
    - Correu electrònic.
    - Impressió de cartells.
    - Facilitar espais per l' exposició de materials.
    - Aprofitament de mitjans actuals existents.

6.8. Realització d'estudis sobre el teixit associatiu.

- **Objectius**
  - Impulsar estudis per conèixer la situació i les tendències del teixit associatiu a Mataró.
  - Difondre estudis, que havent estat realitzats per altres institucions, puguin ser d'interès per les entitats mataronines.
- **Descripció del servei**
  - El sector associatiu és dinàmic i altament canviant, ampliar el coneixement de la seva situació és essencial per assegurar unes accions adequades a la realitat de les entitats i per oferir una visió a llarg termini.
  - En aquest servei s'impulsarà i participarà en la realització d'estudis que facin referència i puguin ser d'interès per les entitats.
  - S'organitzarà la difusió d'aquests estudis (publicacions, taules rodones, conferències, sessions de formació...).

6.9. Col·laboració en el partenariat de projectes.

- Objectiu
  - Sistematitzar el procés de col·laboració municipal en projectes associatius.
- Descripció del servei:
  - A nivell Europeu i d'altres institucions internacionals s'ofereix, a les entitats, algunes fonts de finançament i col·laboracions que requereixen el suport del govern local.
  - Aquest servei consisteix en l'estudi de les propostes que realitzen les entitats, l'anàlisi de la seva viabilitat, la canalització dels suports que se sol·liciten i el seguiment i avaluació de la marxa del projecte. Aquest servei es farà amb col·laboració amb els serveis de l'ajuntament que tractin la temàtica específica del projecte.
  - Es col·laborarà en projectes que des de l'Ajuntament es realitzin amb les ciutats agermanades i que facin referència a l'associacionisme.

6.10. Activitats per la trobada i el treball en xarxa.

- Objectiu
  - Organitzar activitats que afavoreixin el debat de temes actuals per les entitats i l'intercanvi d'idees sobre el context, els canvis, els reptes i les oportunitats de l'entorn. Es considera important la creació d'opinió que faci possible una visió a mig i llarg termini i la recerca de generació de sinergies entre entitats.
- Descripció del servei
  - La proposta és la d'organitzar jornades, xerrades, debats, seminaris... sobre temes d'actualitat, organitzats de manera conjunta amb les pròpies entitats.
  - Possible temàtiques:
    - El treball en xarxa.
    - El futur i els reptes del sector.
    - La millora de la comunicació.
    - L'aplicació de les noves tecnologies de la informació.
    - Les noves fonts de finançament.
    - Paper i dinamització del voluntariat.

6.11. Actualització del Registre Municipal d'Entitats.

- Objectiu
  - Garantir l'actualització de les dades del Registre Municipal d'Entitats.
- Descripció del servei
  - Es distribuirà, a les entitats, un full d'actualització, per procedir a la introducció de les noves dades. Per les entitats que encara no estiguin enregistrades, es farà arribar un full explicatiu amb els avantatges de registrar-s'hi.
  - Es promourà la possibilitat d'utilitzar el registre per elaborar un directori per fer difusió i potenciar el treball en xarxa tant a nivell temàtic com territorial.

6.12. Dinamització de processos interns de reflexió.

- Objectiu
  - Impulsar processos per facilitar la reflexió i la generació de propostes per la coordinació i harmonització de la relació dels serveis municipals amb les entitats.

- Descripció del servei
  - La proposta és la d'organitzar equips de treball de temes concrets, per tal de facilitar la reflexió conjunta i la recerca de propostes per la introducció de millores en el tracte amb les entitats.

  - Possibles temàtiques:
    - Procés d'atorgament de subvencions
    - Canals de participació.
    - La comunicació i la difusió.
    - Els usos dels espais.
    - Com fomentar la tasca de les entitats.

7. L'Agència en xarxa.

Per treballar cap a la millora de la comunicació i la coordinació, tant amb els diversos serveis municipals que treballen amb el teixit associatiu com amb les entitats ciutadanes, l'Agència garantirà:

- 7.1 Amb els diversos serveis municipals
  - La coordinació i la col.laboració amb els diferents departaments que, degut a la seva temàtica de treball, es relacionen amb entitats. La voluntat és que cada servei segueixi prestant els serveis que ofereix, impulsant processos que permetin oferir un tracte més coherent a les entitats, tot respectant l'especificitat de les diferents actuacions, alhora que estalviant possibles duplicitats.

- 7.2 Amb les entitats
  - La comunicació i intercanvi, especialment amb les organitzacions de segon grau, per a conèixer les necessitats del teixit associatiu i estudiar introduir canvis en els suports de la pròpia Agència.

8. Pla de comunicació

- El pla de comunicació inclou les tasques de donar a conèixer, explicar, motivar i fidelitzar els diferents agents en referència als suports que s'oferiran des de l'Agència.
- Es preveu una primera campanya de difusió genèrica, per, a partir d'aquí, dissenyar la comunicació segons els característiques de cada activitat.

• Qui ha d'estar informat?

Per motius diversos, i amb mitjans diferenciats, s'informarà a:

- A les entitats
  - De Mataró inscrites en el Registre Municipal d'Entitats.
  - De Mataró no inscrites en el Registre Municipal d'Entitats.
  - De segon grau.
  - D'altres poblacions.
- A la ciutadania en general.
- Caps polítics
- Grups polítics
- Equips de serveis:
  - Centres Cívics.
  - Ofiac.
  - Tècnics dels Consells de participació.
  - Caps de departaments i serveis.
  - Fundació Hospital.
- Altres administracions i fonts informants
  - Patronat Flor de Maig.
  - Incavol.
  - Diferents portals d'internet.
  - Universitats i persones expertes.
- AMSA d'altres municipis.
- Mitjans de comunicació.
- Empreses.
- Sindicats.

•Mitjans per la comunicació

Els mitjans utilitzats s'aniran concretant segons les activitats, i amb el suport del Departament d'Imatge i Comunicació. S'utilitzarà el següents mitjans:

- Fulletons de presentació de l'Agència.
- Tríptics i pòsters de les activitats.
- Correu electrònic.
- Portal WEB.
- Trameses informatives.
- Memòries d'avaluació.
- Organització d'actes puntuals (conferències, taules rodones...).
- Espai mostra d'entitats.
- Contacte premsa.
- Participació en actes i conferències.

•Punts d'informació i atenció

Pel tracte presencial, les entitats es podran informar de les activitats que es realitzen a l'Ofiac, als Centres Cívics, via telefònica i en suport WEB. Per temes específics, s'atendrà directament des de l'Agència.

9. Sistemes d'avaluació

El sistema d'avaluació ha de permetre conèixer la marxa dels suport de l'Agència i oferir informació per la millora. L'opinió de les entitats i dels diferents agents relacionats serà la font clau d'informació així com la recollida sistemàtica de dades quantitatives durant la realització dels serveis.

Les dades que es recolliran faran referència al nivell de consecució dels objectius, al volum d'entitats ateses, al nivell de satisfacció, al nombre de participants en les activitats, a l'amplitud de les accions de difusió...

La concreció dels indicadors, el model de fitxes de recollida de dades, la temporalització es concretaran en el pla operatiu de cada un dels suports.

Anualment s'elaborarà una memòria amb la síntesis de les dades dels diferents suports per conèixer el nivell de consecució del objectius, la descripció dels projectes desenvolupats i de les activitats realitzades i formular les recomanacions de millora. La memòria es presentarà a nivell intern i se n'informarà als interessats.

10. Calendari previst

L'entrada en funcionament dels diferents suports es preveu de manera gradual amb la següent previsió.

2001

- Assessorament per la creació d'una associació. (suport 6.1)
- Assessorament pel funcionament d'una entitat. (suport 6.2)
- Programa de formació. (suport 6.4)
- Actualització del Registre Municipal d'Entitats. (suport 6.11)
- Dinamització de processos interns de reflexió. (suport 6.12)

2002

- Elaboració de material de suport. (suport 6.3)
- Suport a la informatització de les entitats. (suport 6.5)
- Informació a les entitats sobre l'existència de recursos a l'abast. (suport 6.6)

2003

- Difusió de les activitats de les associacions. (suport 6.7)
- Realització d'estudis sobre el teixit associatiu. (suport 6.8)
- Col.laboració amb el partenariat de projectes. (suport 6.9)
- Activitats per la trobada i la reflexió. (suport 6.10)

11. Recursos de l'agència.

Per la posada en marxa i funcionament de l'Agència, la Regidoria de Relacions Ciutadanes té previst en el pressupost 2001 la destinació dels següents recursos:

- 11.1. Personal per a la gestió de l'Agència i l'atenció a les entitats.
- 11.2. Espai i suport administratiu.
- 11.3. Suport dels Centres Cívics per a la informació i l'atenció en el territori.
- 11.4. Dotació de 11.026,71 Euros (1.834.691 PTS.) per a la realització dels programes de l'Agència.
- 11.5. Equip informàtic amb connexió telemàtica .

12. Bibliografia i referències.

12.1. Marc teòric.

12.2. Útils pràctics.

12.3. Estudis elaborats per l'Ajuntament de Mataró.

12.4. Estudis elaborats per altres institucions.

12.5. Suport electrònic.

12.1. Bibliografia / Marc teòric.

- ADELANTADO, J. (Coord.) (2000) *Cambios en el Estado del Bienestar*, Icaria, Barcelona.
- ARANGUREN, L.A. (1998) *Reinventar la solidaridad. Voluntariado y educación*, PPC, Madrid.
- FUKUYAMA, F. (1998) *La confianza*, Ed. Zeta, Barcelona.
- GARCÉS FERRER, J. (2000) *La nueva sostenibilidad social*, Ariel sociologia, Barcelona.
- GARCIA ROCA, J. (1994) *Solidaridad y voluntariado*, Sal Terrae, Bilbao.
- HEINEMANN, Klaus (1999) *Sociología de las organizaciones voluntarias. El ejemplo del club deportivo*, Tirant lo blanc, València.
- KRIESI, H.P. (1999) 'La estructura organizacional de los nuevos movimientos sociales en su contexto político' a McADAM, D., McCARTHY, J.D., ZALD, M.N. *Movimientos sociales: perspectivas compadadas*, a Istmo, Madrid.
- MADRID, A. (2001) *La institución del voluntariado*, Ed. Trotta, Madrid.
- PUTNAM, R.D. (2000) *Per a fer que la democràcia funcioni: la importància del capital social*. Proa, Barcelona.

12.2. Bibliografia / Útils pràctics.

- AGENCIA MUNICIPAL DE SERVEIS A LES ASSOCIACIONS DE BARCELONA (Ed) (1997a),
  - *Vamos a trazar un plan para la financiación de nuestra asociación*, Torre Jussana, Ajuntament de Barcelona, Barcelona.
  - *Vamos a plantearnos la financiación de nuestras asociaciones. Ideas clave y propuestas estratégicas*, Torre Jussana, Ajuntament de Barcelona, Barcelona.
- ARMANGUÉ, x. VILÀ, T. (1997) *Manual legislatiu associatiu*, Útils pràctics: Barcelona Associacions. Ajuntament de Barcelona.
- CONNORS, T.D, (Ed) (1998) *Manual de les organitzacions no lucratives*, Edicions Pleniluni, Barcelona.
- EQUIPO CLAVES (1994) *Gestión participativa de las asociaciones*, Editorial Popular, Madrid.
- IBAR, M. LONGÀS, J. (1991) *Com organitzar i gestionar una entitat*, Edicions Pleniluni, Barcelona.
- MEDINA, M.E. (1995) *Organizar, planificar y evaluar en las entidades asociativas*, FAMDIF, Múrcia.
- PUIG, T. (1994) *La ciudad de las asociaciones. Pensar, dirigir y gestionar las asociaciones de ciudadanos desde el màrqueting de servicios*, Editorial Popular, Madrid.
- URGELL, J. (1995) *Recursos humans a les associacions*. Dossiers associatius, IMAE, Ajuntament de Barcelona, Barcelona.
- VERNIS, A., et al (1997) *La gestió de les organitzacions no lucratives. Treballant per la millora de les associacions*, Editorial Proa-Columna, Barcelona.

12.3. Bibliografia / Documents i estudis elaborats per l'Ajuntament de Mataró.

- AJUNTAMENT DE MATARÓ, Reglament de participació ciutadana.
- EQUIP D'ANÀLISI POLÍTICA-UAB, *Anàlisi de l'Enquesta de Joventut* - Mataró, 1997.
- SERVEI DE SERVEIS SOCIALS, *La gent gran a la ciutat: breu anàlisi d la situació actual*, 1998.
- REGIDORIA D'ACCIÓ CIUTADANA-Fundació Jaume Bofill, *La vida associativa, avui a Mataró. Conclusions de l'Estudi*, 1998.
- SERVEI D'ACCIÓ CIUTADANA *Memòria Plans d'ocupació 1998, 1999*.
- DEPARTAMENT DE SERVEIS SOCIALS, Programa d'actuació municipal en l'àmbit de les disminucions,
- ÀREA D'ESTUDIS I PLANIFICACIÓ - IMPEM, *Estudi de la població* - Mataró, 2000.
- *Anàlisi dels barris a la Ciutat de Mataró, Barri Educador-Barri en Acció 2000*. Amb col·laboració amb la Federació d'Associacions de Veïns de Mataró, 2000.
- REGIDORIA D'IGULATAT I SOLIDARITAT, *Pla per a la nova ciutadania*, 2001.
- CONSELLERIA D'IGUALTAT I SOLIDARITAT, *Les dades i les paraules. Les dones de Mataró en el 2000*, 2001.

12.4. Bibliografia / Estudis elaborats per altres institucions.

- BELIL, M., VERNIS, A. (1996) *La excelencia en el sector asociativo. Una compración regional*, Ajuntament de Barcelona, Barcelona.
- FARRÉS, M., BELIL, M. (1997) *Radiografía de las asociaciones de voluntariat de Barcelona*, Consell Municipal d'Associacions de Voluntariat de Barcelona, Torre Jussana, Ajuntament de Barcelona, Barcelona.
- MARTÍNEZ, I., GONZÁLEZ, E., GONZÁLEZ, A., DE CADO, G. (2000) *Empleo y trabajo voluntario de la ONG de acción social*, Fundación Tomillo, Centro de Estudios Económicos, Madrid.
- RODRÍGUEZ, G., MONTSERRAT, M. (1997) *Las entidades voluntarias en España*, MTAS, Madrid.
- RUIZ OLABUÉNAGA, J.I. (2000) *El sector no lucrativo en España*, Fundación BBV, Bilbao.
- SUBIRATS, J. (ed) (1999) *¿Existe sociedad civil en España? Responsabilidades colectivas y valores públicos*, Estudios de la Fundación Encuentro, Madrid.

12.5. Bibliografia / Suport electrònic.

Nota: els recursos que es poden trobar a la WEB són molt diversos, les que es llisten aquí són un exemple de les possibilitats.

www.soc.titech.ac.jp Pàgina amb recursos pràctics per ONG

www.nonprofits.org presenta articles sobre els temes de més preocupació a internet. Classifiquen els temes en: organització, gestió, normativa, recursos i desenvolupament.

www.cof.org pàgina del Council on Foundation, és una bona font de recursos, ofereix un bon nivell d'especialització.

www.cdra.org.za pàgina de The Community Development Resource Association, a Sud Àfrica, on es presenten articles de profunditat sobre ONG.

www.mapnp.org Per gestió associativa.

www.voluntariat.org Presenta els programes de suport al voluntariat a nivell català.

www.gobcan.es/voluntariado Pàgina molt completa que presenta enllaços amb altres pàgines sobre associacionisme i voluntariat.

www.iyv.org Sobre l'Any Internacional del Voluntariat